

Barnkonventionen

- med Mattecentrum

Uppdrag 2

Nivå 1: Rätt till utbildning, lek, vila och fritid

Introduktion

I Mattecentrums uppdrag "Rätt till utbildning, lek, vila och fritid" får eleverna fördjupa sig i barnkonventionens artiklar 28 och 31. De kommer första att få lära sig mer om vilka rättigheter de har när det kommer till utbildning, lek, vila och fritid och sedan titta närmare på hur skolan arbetar för att säkerställa att de får sina behov tillgodosedda genom en undersökning i sin närmiljö.

Ur kursplanen för **samhällskunskap** under rubriken *Rättigheter och rättsskipning*:

- De mänskliga rättigheterna, deras innebörd och betydelse, inklusive barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen.

Ur kursplanen för **matematik** under rubrikerna *Taluppfattning och tals användning* och *Sannolikhet och statistik*:

- Centrala metoder för beräkningar med naturliga tal och enkla tal i decimalform vid överslagsräkning, huvudräkning samt vid beräkningar med skriftliga metoder och digitala verktyg. Metodernas användning i olika situationer.
- Tabeller och diagram för att beskriva resultat från undersökningar, såväl med som utan digitala verktyg. Tolkning av data i tabeller och diagram.

Lektionsplanering

Material:

- Penna
- Bladet "Frågor om utbildning, lek, vila och fritid" till varje elev
- Ett veckoschema till varje elev
- (Miniräknare för kontrollräkning)

Lektion 1

Börja lektionen med att berätta om innehållet i barnkonventionens artiklar 28 och 31.

Artikel 28: Varje barn har rätt till utbildning. Grundskolan ska vara gratis.

Artikel 31: Varje barn har rätt till lek, vila och fritid.

Ur UNICEF:s kortversion av barnkonventionen

I Sverige arbetar vi med barns rätt till utbildning bland annat genom att ha allmän skolplikt och erbjuda elever tillgång till kostnadsfri grundskoleutbildning. Utbildningen finansieras genom skatten.

Inom skolan arbetas det med rätten till vila och fritid genom att planera in raster mellan lektionerna samt att hålla skoldagarna så korta som möjligt. Teoretiska ämnena varvas med praktiska så att det ska bli lättare att fokusera hela dagen.

På skolan bör eleverna ha möjlighet att leka (= ägna sig åt olika roliga aktiviteter) på rasterna. Exempel på sådant som skolan kan erbjuda är ett uppehållsrum med kortlekar och pingisbord, gungor på skolgården eller tillgång till utrustning för bollsport.

Lyft gärna exempel på hur just er skola har valt att arbeta med rättigheterna i artiklarna 28 och 31.

När ni har pratat om artiklarna i klassen är det sedan dags för eleverna att genomföra en mindre undersökning för att lära sig mer om sin egen utbildnings-, lek-, vilo- och fritidssituation på skolan. Skriv ut en kopia av frågepapperna på sidorna 3-5 i denna lärarhandledning samt ett veckoschema till varje elev och låt dem besvara frågorna om sin skolvecka självständigt, i par eller i grupp med hjälp av schemat.

Idag får eleverna främst öva på klockan, uppställning och huvudräkning. Om de behöver kan de använda miniräknare vid några moment men uppmana dem i så fall gärna att försöka utan räknare först och kontrollräkna på räknaren sedan.

Gå igenom svaren på frågorna i slutet av lektionen och prata om varför vissa ämnen tillåts ta mer plats i schemat än andra och vilka för- och nackdelar som finns med den prioriteringen. Diskutera även för- och nackdelar med olika rastlängder utifrån perspektivet återhämtning versus långa skoldagar.

Frågor om utbildning, lek, vila och fritid

Utbildning:

Titta på ditt schema. Hur många minuter i veckan har du följande ämnen?

Ämne	Antal minuter per vecka
Bild	
Biologi	
Engelska	
Fysik	
Geografi	
Hem- och konsumentkunskap	
Historia	
Idrott och hälsa	
Kemi	
Matematik	
Moderna språk	
Musik	
Religionskunskap	
Samhällskunskap	
Slöjd	
Svenska	
Teknik	
Annat:	
Annat:	

Hur många minuter per vecka har du lektioner totalt? Ställ upp eller försök med huvudräkning innan du slår siffrorna på miniräknaren.

Svar: _____

Ungefär hur många timmar är det?

Svar: _____

Vilka ämnen får mest tid varje vecka?

1. _____

2. _____

3. _____

Vilka ämnen får minst tid varje vecka?

1. _____

2. _____

3. _____

Tycker du att det är bra eller dåligt att det ser ut så? Skulle du vilja ha mer eller mindre tid av något ämne i skolan? Om ja, vilket/vilka och varför?

Mer:

Mindre:

Varför:

Varför:

Lek, vila och fritid:

Titta på ditt schema. Hur många minuter per vecka har du rast?

Typ av rast	Antal minuter per vecka
Rast som är 15 minuter eller kortare	
Lunchrast	
Rast som är längre än 15 minuter (ej lunch)	

Hur många minuter per veckan har du rast totalt (lunch och andra raster)? Ställ upp eller försök med huvudräkning innan du slår siffrorna på miniräknaren.

Svar: _____

Ungefär hur många timmar är det?

Svar: _____

Jämför tiden du har rast med tiden du har lektion på en vecka. Är det någon skillnad? Om ja, hur stor?

Tid lektion: _____

Tid rast: _____

Skillnad: _____

----- Riv här -----

Har du själv några idéer på hur skolan skulle kunna jobba mer med rätten till lek och vila? Saknar du till exempel någonting på skolgården eller önskar att en rast vore längre eller kortare? Riv gärna av lappen och lämna dina synpunkter till din lärare.